Klachtnummer 2024/192

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klager] (verder: klager), vader van [leerling], leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het katholiek en protestants christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 8 augustus 2024 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen [mentor], mentor van [leerling] (verder: de mentor) en [leerjaarcoördinator], leerjaarcoördinator (verder: de leerjaarcoördinator). De Commissie heeft op 18 september 2024 van [rector], rector van de school (verder: de rector), een verweer ontvangen. De mentor, de leerjaarcoördinator, de rector, de school en het bestuur worden verder aangeduid met verweerder.

De Commissie heeft de klacht op een online hoorzitting behandeld op 24 september 2024. De Commissie heeft tijdens deze online hoorzitting de navolgende personen gehoord:

- klager, vergezeld door zijn echtgenote [echtgenoot klager] en [leerling] (gezamenlijk verder aangeduid met klagers);
- de leerjaarcoördinator;
- de rector;
- [teamleider], teamleider bovenbouw havo/vwo (verder: de teamleider);
- [bestuurder], voorzitter college van bestuur (verder: de bestuurder).

Feiten en omstandigheden

[leerling] was in schooljaar 2023-2024 leerling in VWO-4. [leerling] heeft niet voldaan aan de overgangsnormen omdat zij vier maal het cijfer vijf op haar eindlijst heeft. [leerling] heeft in VWO-4 reeds gedoubleerd waardoor zij niet opnieuw kan doubleren en dient af te stromen naar Havo-4.

II. Standpunt van klager

[leerling] is in het schooljaar 2022-2023 blijven zitten in VWO-4. Zij heeft het jaar gedoubleerd in VWO-4 in schooljaar 2023-2024. [leerling] heeft veel last van faalangst. Zij beheerst de stof maar heeft tijdens de toetsen vaak een black-out. Dit proces is verergerd omdat er in een volle klas is gezegd dat [leerling] niet geschikt was voor het gekozen profiel, niet geschikt voor het VWO en het eindexamen nooit zou halen. Dit heeft de faalangst versterkt.

De school heeft een faalangsttraining geboden, maar heeft geen mogelijkheden om toetsen te herkansen. Afgelopen jaar hebben klagers zich herhaaldelijk zorgen gemaakt of het nu wel of niet goed zou gaan. Klagers hebben hierover meermaals contact gezocht met de mentor en de leerjaarcoördinator. De mentor heeft tijdens de gesprekken aangegeven dat er geen zorgen zijn,

omdat [leerling] op overgaan stond. Ziekte tijdens twee toetsweken heeft er voor gezorgd dat de cijfers van [leerling] onvoldoende waren om over te kunnen gaan. Omdat [leerling] reeds gedoubleerd is, dient zij af te stromen naar Havo-4.

Klagers hebben hierover een klacht bij de rector neergelegd. De rector is bij het standpunt gebleven dat [leerling] niet bevorderd kan worden en de docenten aangaven dat [leerling] door terug te gaan naar Havo-4 meer tijd heeft om te werken aan de faalangst en [leerling] ook beter op de Havo past, gezien hoe [leerling] meedoet in de klas en vanwege het feit dat zij al lang moeite heeft met begrijpend lezen.

Klagers zijn het met deze conclusie niet eens. Klagers stellen niet eerder te zijn geïnformeerd door de school dan slechts twee dagen voor de start van de zomervakantie. Dit terwijl klagers gedurende het schooljaar meermaals hun zorg hebben uitgesproken, zowel mondeling als per e-mail. De school heeft nooit teruggekoppeld dat [leerling] meer moet doen aan begrijpend lezen of de kans groot was dat ze terug moest naar de Havo. De school houdt volgens klagers ook geen rekening met het feit dat indien het cijfer 1 voor de filosofietoets en de 5 voor het extra (achtste) vak niet worden meegerekend [leerling] zonder meer bevorderd zou kunnen worden naar VWO-5. Klagers zijn dan ook van mening dat de school steken heeft laten vallen en het besluit genomen is op oneigenlijke gronden. De rector is ook geen enkele keer ingegaan op de verzachtende omstandigheden, het maken van toetsen tijdens de toetsweek terwijl [leerling] ziek was omdat de school bij ziekte geen herkansingsmogelijkheid biedt. Klagers missen ook de erkenning voor het feit dat de docenten een rol hebben gehad in de faalangstontwikkeling van [leerling]. De rector heeft voorts aangegeven dat de school niet meer ondersteuning voor faalangst kan bieden dan een faalangsttraining. Er zijn geen mogelijkheden om de toetsen te herkansen of toetsen in een apart lokaal te maken. De verbazing bij klagers was dan ook groot toen zij vernamen dat een andere leerling de toetsen wel in een apart lokaal heeft mogen maken, vanwege bijzondere omstandigheden. De school heeft [leerling] daarmee tekort gedaan en de school heeft [leerling] niet alle mogelijkheden geboden die zij tot haar beschikking had.

Klagers zijn bang voor motivatieverlies bij [leerling]. De beslissing haar te laten afstromen naar Havo-4 is niet in haar belang. De school heeft onvoldoende oog voor [leerling], hetgeen zij nodig heeft en haar ononderbroken leerlijn. De school heeft [leerling] al eerder laten doubleren en laat haar nu wederom het vierde leerjaar doen, alleen op een ander niveau. Er is voldoende wetenschappelijke literatuur dat blijven zitting niet bevorderlijk is voor de leerling. De school houdt hier onvoldoende rekening mee.

III. Standpunt van verweerder

[leerling] heeft gedoubleerd in VWO-4, de resultaten in de eerste keer VWO-4 (schooljaar 2022-2023) waren vanaf het begin van het schooljaar zwaar onvoldoende, met name voor de exacte vakken. In de loop van het schooljaar wordt geconstateerd dat faalangst een van de oorzaken is voor de lage resultaten van [leerling]. Gelet daarop wordt gestart met een faalangstreductietraining op school. Ondanks de begeleiding op school en extern haalt [leerling] de overgangsnorm niet en besluit de docentenvergadering haar te laten doubleren in VWO-4. Daarbij geeft de school een dringend advies met betrekking tot haar profielkeuze, wiskunde A in plaats van wiskunde B. Ouders hebben tegen dit advies in besloten dat [leerling] opnieuw wiskunde B volgt.

Direct bij aanvang van schooljaar 2023-2024 wordt daarom de begeleiding door de schoolcoach ingezet. Er worden zes sessies ingepland. Daarnaast krijgt [leerling] externe begeleiding van [instelling

gezondheidszorg]. Aandachtspunten voor [leerling] zijn concentratie, energielevel, plannen en organiseren, faalangst, leerstrategieën en emotioneel zelfinzicht. In het startgesprek met de mentor en ouders is de problematiek eveneens besproken.

Voor leerlingen die extra ondersteuning, verrijking of verdieping zoeken biedt de school drie keer in de week keuzewerktijd aan. Dit is een lesuur waarvoor leerlingen zichzelf kunnen inschrijven. Dit is aan [leerling] geadviseerd door de mentor tijdens het startgesprek.

In oktober 2023 krijgt [leerling] tijdens een toets filosofie een paniekaanval. Zij krijgt voor de toets een herkansingsmogelijkheid. Tijdens de herkansing is sprake van een onregelmatigheid omdat [leerling] haar telefoon pakt tijdens de toets. Aangezien sprake was van een onregelmatigheid, heeft de school een maatregel opgelegd. [leerling] heeft het cijfer één gekregen voor deze toets. De vakdocent heeft [leerling] hulp geboden bij het maken van de volgende Praktische Opdracht om haar cijfer op te halen en ook de schoolcoach heeft haar daarbij geholpen.

In december 2023 vindt een mentorgesprek plaats met klagers en [leerling]. Bij dit gesprek sluit ook de leerjaarcoördinator aan. Klagers uiten hun zorgen over de faalangst en vragen hoe de school [leerling] daarin kan ondersteunen. [leerling] krijgt na het gesprek de mogelijkheid van pauzetijd tijdens toetsen. In een geval is de pauzetijd niet uitvoerbaar gebleken. Voor deze toets is een herkansingsmogelijkheid voor [leerling] georganiseerd. [leerling] mag het Verlengd Onderwijs Lokaal als rustruimte gebruiken. De schoolcoach neemt na de kerstvakantie contact op met de externe psycholoog om de begeleiding van [leerling] af te stemmen.

In de lessen tijdens het schooljaar zien docenten dat [leerling] snel afgeleid is, bezig gaat met andere dingen en regelmatig vraagt naar het toilet te mogen. [leerling] heeft hierover aangegeven dat dit is om afleiding te zoeken van haar eigen problematiek.

In maart 2024 geeft klager wederom aan dat hij zorgen heeft over [leerling]. De schoolcoach deelt deze zorgen met name omdat de faalangst voorkomt uit een dieperliggende onzekerheid. Het is op dat moment niet duidelijk welke externe begeleiding [leerling] nog krijgt. De schoolcoach heeft bij klager geïnformeerd of er nog nagedacht is over verdere diagnostiek. Klagers hebben op die vraag van de school niet gereageerd. De school heeft aangegeven geen mogelijkheden te zien om nog meer voorzieningen te bieden.

Op de momenten dat klagers zorgen hebben geuit over de resultaten van [leerling] voldeden deze aan de overgangsnorm. Dit is ook hetgeen door de mentor aan klagers is gecommuniceerd. In de overgangsnormen van de school staat dat een leerling bij de overgang na doubleren niet (opnieuw) in het bespreekgebied mag vallen. De overgangsnormen zijn onderwerp op de informatieavond voor ouders/verzorgers en zijn terug te vinden in de schoolgids op de website van de school. Aan het einde van het jaar stond [leerling] een 5 voor vier vakken (Nederlands, scheikunde, aardrijkskunde en filosofie). Zij heeft daarmee twee tekortpunten teveel. In de overgangsvergadering is voor [leerling], gezien haar bijzondere omstandigheden, een uitzondering gemaakt voor wat betreft bespreken. De inhoud van de door [leerling] geschreven brief is gedeeld met de vakdocenten van de eindvergadering en met de docenten is gesproken over haar situatie. De inhoud van de brief, de resultaten, de werkhouding en de persoonlijke situatie zijn meegenomen in het besluit om [leerling] te laten plaatsnemen in Havo-4. Hiermee heeft de school een uitzondering gemaakt om voor een derde keer in het vierde leerjaar op de school plaats te nemen. Dit leek de school een betere keuze dan de overstap naar een andere school (MBO of andere VO-school in Havo-4).

De overgangsvergadering heeft unaniem besloten dat [leerling] op dit moment niet de capaciteiten bezit om in het voorexamenjaar VWO plaats te nemen. Plaatsing van [leerling] in Havo-5 is niet besproken omdat de lesstof niet op elkaar aansluit en overgang van VWO-4 naar Havo-5 het inhalen van het volledige PTA van Havo-4 zou betekenen. Gezien de hoeveelheid leerstof, de druk die hier bij komt kijken en het nog onvoldoende in de hand hebben van de faalangst van [leerling] leiden eveneens tot de conclusie dat een overstap naar Havo-5 niet aan de orde kan zijn.

Klagers hebben na het besluit van de vergadering bezwaar gemaakt bij de rector van de school. Vervolgens heeft een gesprek plaatsgevonden. De situatie van [leerling] is nogmaals besproken. De rector heeft de procedure beoordeeld en heeft het overgangsbesluit toegelicht. Het is de school pas in dit gesprek mondeling bekend geworden dat [leerling] nog altijd last heeft van het gebrek aan vertrouwen bij de docenten ([leerling] heeft dit in haar brief kenbaar gemaakt) en het feit dat [leerling] ziek was tijdens twee toetsweken. De school kon -op dat moment- hierin echter niets meer betekenen. Er kon niets meer worden hersteld met betrekking tot het schooljaar 2023-2024.

De feedback van klagers over de planning van praktische opdrachten aan het einde van het schooljaar neemt de school ter harte. De school maakt daarbij wel de kanttekening dat deze werkdruk voor alle leerlingen aan de orde was en niet zichtbaar laag is gescoord door leerlingen, zodat de opdrachten naar verhouding waren.

De rector is -naar aanleiding van het gesprek met klagers- nogmaals in gesprek gegaan met het docententeam. Dit heeft het advies [leerling] te laten plaatsnemen in Havo-4 niet gewijzigd. Klagers zijn hierover per telefoon en e-mail bericht.

De school beseft zich dat het mogelijk is dat het bevorderen naar Havo-4 gevolgen kan hebben voor de motivatie van [leerling]. Dit nu zij voor de derde keer het vierde leerjaar dient te doen. In de specifieke situatie van [leerling] denkt de school dat dit de beste optie is omdat de leerstof van Havo-4 afwijkt van die van VWO-4 en er geen sprake is van een herhaling. Daarnaast wordt hiermee een goede basis gelegd voor het behalen van een diploma en heeft [leerling] tijd om beter te leren omgaan met haar faalangst, gelet op de druk van een eindexamenjaar.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie heeft ter zitting vastgesteld dat de klacht en het verweer als volgt kunnen worden samengevat.

Klacht

Klagers zijn het niet eens met het besluit van de school dat [leerling] plaats moet nemen in Havo-4 en niet bevorderd is naar VWO-5. Klagers leggen hieraan een viertal onderdelen ten grondslag.

1. De score waardoor [leerling] niet is overgegaan naar VWO-5 is beïnvloed door het cijfer 1 voor het vak filosofie en klagers zijn het niet eens met de toekenning van het cijfer en/of de wijze waarop dit cijfer tot stand is gekomen;
2. Er is onvoldoende rekening gehouden met de omstandigheden (klagers wijzen daarbij op de omstandigheden: faalangst, demotiverende opmerkingen van docenten, het ziek zijn van [leerling] tijdens proefwerkweken, het geven van praktische opdrachten kort voorafgaand aan toetsweken wat het leren voor de toetsen niet heeft bevorderd -zeker niet bij leerlingen met faalangst- en het feit dat [leerling] geen gebruik heeft mogen maken van het Coronabudget);

3. De school heeft niet tijdig gecommuniceerd dat er zorg was of [leerling] al dan niet over zou kunnen gaan naar VWO-5 en dat dit te wijten zou zijn aan het feit dat [leerling] onvoldoende begrijpend kan lezen;
4. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat doubleren -in het algemeen- niet bevorderlijk is voor leerlingen.

Verweer
Het verweer schetst de schoolloopbaan van [leerling]. In VWO-1 en VWO-2 zijn er geen problemen en wordt [leerling] zonder onvoldoendes bevorderd. In VWO-3 beginnen zich zorgen te manifesteren. In VWO-4 blijft [leerling] zitten en geeft de school een advies om de tweede keer in VWO-4 wiskunde A te gaan volgen. Dit advies wordt niet opgevolgd. In het schooljaar 2023-2024 doet zich een incident voor met betrekking tot de toets filosofie in oktober 2023, in december 2023 is er een incident met een rode kaart in een VOL-lokaal. Aan het eind van het schooljaar voldoet [leerling] niet aan de overgangsnorm en wordt desalniettemin besproken in de docentenvergadering. Het besluit van de docentenvergadering is Havo-4 en niet VWO-5 of Havo-5. Klagers hebben hiertegen bezwaar gemaakt bij de rector. De rector en klagers hebben naar aanleiding hiervan een gesprek gehad. De rector heeft na dit gesprek gesproken met het docententeam in het kader van een heroverweging van het besluit, dit heeft echter niet tot een andere beslissing geleid. De school is van mening dat er waarborgen kunnen worden geboden zodat in Havo-4 de problemen van het afgelopen schooljaar niet terug zullen komen. De school gaat vervolgens in op hoe er wordt aangekeken tegen de vier klachtonderdelen. De conclusie is dat de juiste procedure is gevolgd en de klacht ongegrond is naar het oordeel van de school.

Beoordeling door de Commissie
De Commissie is terughoudend bij het beoordelen van beslissingen over het bevorderen van leerlingen omdat het nemen van zulke beslissingen behoort tot het professionele domein van de docenten. De Commissie zal beoordelen of het besluit om [leerling] niet te bevorderen naar VWO-5, maar af te laten stromen naar Havo-4 op een zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en of de school in redelijkheid tot deze beslissing heeft kunnen komen. Een klacht over (niet) bevorderen kan alleen gegrond worden verklaard indien die beslissing kennelijk onjuist is of indien er sprake is van ernstige procedurele gebreken. In dat kader zal de Commissie bij haar beoordeling uitgaan van het door de school vastgestelde beleid inzake de bevordering. De vraag die de Commissie dient te beantwoorden is of het besluit om [leerling] niet te bevorderen op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en/of er sprake is van een evident onjuiste beslissing.

De school heeft de overgangsnormen vastgelegd in de schoolgids en gepubliceerd op de website.
In de overgangsnormen is het navolgende opgenomen.

‘*Het jaar is verdeeld in drie periodes. Er wordt gewerkt met een voortschrijdend jaarcijfer, met uitzondering van het examenjaar waar het PTA en Centraal Examen aan de orde is.*

Regels ten aanzien van het doubleren
Het is in principe niet toegestaan te doubleren:
- in het eerste leerjaar
- twee keer in hetzelfde leerjaar
- in twee achtereenvolgende leerjaren
- in het leerjaar van aanmelding indien de leerling is ingestroomd vanuit een andere school.

Bespreekgebied
Het bespreekgebied houdt in dat de leerling niet automatisch wordt bevorderd of doubleert, maar dat de rapportvergadering de betreffende leerling bespreekt. Op basis van een gedegen argumentatie wordt bepaald of een leerling wel of niet doubleert. Een leerling die doubleert mag in het tweede jaar in dezelfde klas niet in het bespreekgebied terecht komen.
Overgangsnormen vwo 4 naar vwo 5
Het eindrapportcijfer is het voortschrijdend gemiddelde van alle cijfers die behaald worden in het schooljaar.

Een leerling is bevorderd als:
*• alle eindcijfers van de gekozen examenvakken Nederlands, Engels, Frans, Duits, geschiedenis, aardrijkskunde, wiskunde A, B of C, natuurkunde, scheikunde, biologie, economie, filosofie, art & design en het gemiddelde van maatschappijleer en Culturele Kunstzinnige Vorming een 6 of hoger zijn *), *)waarbij het cijfer van de afzonderlijke vakken maatschappijleer en Culturele Kunstzinnige Vorming niet lager dan een 4 mag zijn, of*
• er 1 x 5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
• er 1 x 4 of 2 x 5) of 1 x 5 en 1 x 4*) is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is *) waarbij de twee onvoldoendes niet allebei mogen vallen binnen de vakken Nederlands, Engels en wiskunde, en voor deze vakken geen lager cijfer dan een 5 mag worden behaald.*
• het resultaat van het vak lichamelijke opvoeding voldoende is.

Een leerling valt automatisch in het bespreekgebied als:
• Er één tekortpunt teveel is behaald, of • Er één compensatiepunt te weinig is behaald.
De vergadering kan bij zwaarwegende argumenten besluiten een leerling buiten deze twee genoemde punten in bespreking te nemen.

Niet bevorderd
Wanneer een leerling niet is bevorderd, bepaalt de vergadering:
• of de leerling doubleert, • of de leerling, indien mogelijk, plaatsneemt in een andere afdeling op de school, • of de leerling verwezen wordt naar een andere onderwijssoort dan de school aanbiedt.

Het besluit van de vergadering is bindend.*'*

Het is de Commissie duidelijk dat [leerling] aan het eind van het schooljaar niet aan de overgangsnormen voldeed. [leerling] had een vijf voor Nederlands, scheikunde, aardrijkskunde en filosofie. De suggestie van klager dat de ter discussie gestelde 1 voor de filosofietoets in combinatie met het niet meetellen van een 5 voor een achtste vak, zou hebben geleid tot bevordering naar VWO-5, doet daar niet aan af. Verweerder heeft [leerling], ondanks de bepaling dat bij een doublure een leerling niet (opnieuw) in de bespreekzone mag vallen, besproken in de overgangsvergadering.

Op grond van de overgangsnormen en de door [leerling] behaalde resultaten, oordeelt de Commissie dat de beslissing van de overgangsvergadering niet evident onjuist is.

Het laten afstromen van een leerling is de beslissing van de overgangsvergadering. Dit is daarmee de beslissing van alle gezamenlijke docenten van [leerling]. De docenten geven, op basis van hun (jarenlange) ervaring, een inschatting of een leerling het niveau aan kan en of een leerling succesvol wordt geacht (en daarmee klaar is) voor het volgende leerjaar. De docenten hebben gezamenlijk en

unaniem geconcludeerd dat dit voor [leerling] niet het geval is. Zij heeft onvoldoende basis om te kunnen worden bevorderd.

De Commissie acht het niet onaannemelijk dat de één voor het vak filosofie, de faalangst van [leerling], het gevoel van [leerling] met betrekking tot de houding van docenten en het ziek zijn tijdens twee toetsweken invloed heeft gehad op de concentratie en de schoolresultaten van [leerling]. Dit betekent echter naar het oordeel van de Commissie nog niet dat zij om die reden bevorderd zou moeten worden naar VWO-5.
Het maakt ook niet dat de overgangsvergadering, die de brief van [leerling] en haar persoonlijke omstandigheden betrokken heeft in haar beslissing, in redelijkheid niet tot deze beslissing heeft kunnen komen. De docenten hebben bij de beoordeling niet alleen gekeken naar de behaalde resultaten, maar ook naar de inzet, werkhouding en potentie om een diploma te behalen op een bepaald niveau.

De school heeft niet de verwachting dat [leerling] succesvol een diploma weet te behalen op VWO-niveau. Daarvoor zijn de resultaten te mager. Dit komt de Commissie niet onredelijk voor, gelet op de behaalde resultaten. De Commissie is van oordeel dat de school in redelijkheid tot de beslissing heeft kunnen komen [leerling] niet te bevorderen naar VWO-5.

Hoewel de Commissie zich kan voorstellen dat klager de strikte -naar het oordeel van de Commissie niet onjuiste- toepassing van de overgangsnormen door de school als rigide heeft kunnen ervaren, is de overgangsvergadering tot een uitzondering gekomen voor [leerling]- zij mocht immers niet opnieuw in de bespreekzone vallen vanwege het doubleren en haar resultaten leiden in beginsel niet tot bespreking maar tot rechtstreekse doublure- door haar een derde keer leerjaar vier op de school aan te bieden. De Commissie is van mening dat de school hiermee coulant is geweest en hiermee blijk geeft voldoende oog te hebben (gehad) voor de persoonlijke omstandigheden van [leerling] en in haar belang te hebben besloten.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht ongegrond en ziet geen aanleiding voor het doen van een aanbeveling aan de school.

Aldus gegeven op 24 september 2024 door mr. R.G. Calmer, voorzitter, B. Vonk en M. de Blaauw MEd, leden, in tegenwoordigheid van mr. D. le Pair - Roodenburg als secretaris.